

☐☐ ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ
☐☐ ΛΟΓΩ ΤΕΧΝΩΝ

• Συνεντεύξεις

Συνέντευξη με τη Γιώτα Φώτου

Από

Θεματοφύλακες Λόγω Τεχνών 2

-

Νοεμβρίου 13, 2017

37

Το σημερινό μας αφιέρωμα αφορά στην κυρία **Γιώτα Φώτου** και το νέο βιβλίο της, **Στης καρδιάς τον ίσκιο**. Ελάτε να μάθουμε περισσότερα.

Συνέντευξη

Κυρία Φώτου, σας ευχαριστώ θερμά για την παραχώρηση της συνέντευξης εκ μέρους των Θεματοφυλάκων Λόγω Τεχνών. Θεωρείτε ότι με την πάροδο του χρόνου, όσο ωριμάζετε σαν άνθρωπος, ωριμάζει και η γραφή σας; Αλλάζουν τα συναισθήματα που σας προκαλεί όλο αυτό το ταξίδι στους κόλπους της λογοτεχνίας;

Γ.Φ.: Ναι. Αλλάζουν κάποια

πράγματα. Όσον αφορά την τεχνική της γραφής, ο συγγραφέας, σχεδόν υποσυνείδητα εκμεταλλεύεται την εμπειρία που του προσφέρει η μακροχρόνια ενασχόληση. Χάνει όμως, κατά κάποιο τρόπο, τον αρχικό αυθορμητισμό, αφού είναι γνώστης πλέον των κανόνων και των συμβάσεων που πρέπει να ακολουθεί κι αυτό δεν είναι πάντα θετικό. **Ο συγγραφέας γράφει κυρίως για προσωπική ενδοσκόπηση. Όσο γνωρίζει τον εαυτό του, τόσο διαφορετικά αντιμετωπίζει κι όσα συμβαίνουν γύρω του. Αυτό φαίνεται στη γραφή.** Φυσικά τα συναισθήματα αλλάζουν. Ο χρόνος τα αλλάζει, οι διαφορετικές καταστάσεις που έρχονται.

Την ιστορία του βιβλίου σας την εμπνευστήκατε εσείς η ίδια ή πρόκειται για σκέψεις και γεγονότα που αφορούσαν άλλους και σας μεταφέρθηκαν; Τι είδους μηνύματα θα θέλατε ιδανικά να μεταφέρει;

Γ.Φ.: Για μένα, η έννοια του μυθιστορήματος περιλαμβάνει ακριβώς αυτό που δηλώνει το πρώτο συνθετικό της λέξης. Μύθο. Καμιά ιστορία από αυτές που αναφέρω στα βιβλία μου δεν αντιστοιχεί σε πραγματικό γεγονός. Είναι όλα προϊόντα φαντασίας. Ίσως βέβαια υπήρξαν αφορμές που μου έδωσαν το έναυσμα, αλλά ως εκεί. Με το βιβλίο «Στης καρυδιάς τον ίσκιο» θέλησα να δείξω ότι υπήρξαν δύσκολες εποχές για τον άνθρωπο και να τονίσω ότι τη μοίρα του ο καθένας τη διαμορφώνει ανάλογα με τις πράξεις του, ακόμα κι όταν αυτή εξαρχής είναι άδικη απέναντί του.

Πόσο δύσκολο είναι μια πένα να αποδώσει γραπτά τα συναισθήματα και τις σκέψεις ενός ήρωα, ώστε να αγγίξετε την ψυχή του αναγνώστη; Μπαίνετε στη θέση του;

Γ.Φ.: Εάν ο συγγραφέας δεν υποδυθεί ρόλους δεν πρόκειται να έχει αποτέλεσμα. Μπαίνω στη θέση των ηρώων, ταυτίζομαι, πολλές φορές υποφέρω για μήνες μαζί τους. Μόνο έτσι καταφέρνω να γίνω αιτία, ώστε να προσφέρω αυτό που λέμε «λογοτεχνική εμπειρία» στον αναγνώστη, η οποία έχει να κάνει με την έγερση συναισθημάτων.

Η μετανάστευση του 1955 είναι ένα από τα γεγονότα που πραγματεύεστε. Πιστεύετε πως η εποχή εκείνη έχει κοινά στοιχεία με το σήμερα και την ανάγκη αρκετών ανθρώπων για εργασία στο εξωτερικό; Τι υποκινεί τους ήρωες να επιλέξουν το δρόμο αυτό;

Γ.Φ.: Δυστυχώς, ζούμε μια άλλη μετανάστευση, με διαφορετικά χαρακτηριστικά, αλλά μετανάστευση με όλα τα συνεπακόλουθα. Όπως τότε, έτσι και τώρα, η ίδια η πατρίδα διώχνει τα παιδιά της. Οι νέοι δεν έχουν ευκαιρίες και φεύγουν πάλι. Η ιστορία επαναλαμβάνεται για πολλοστή φορά. Αυτό ακριβώς το γεγονός ήταν που με ώθησε να γράψω αυτό το βιβλίο θέλοντας να πάω πίσω, να εξετάσω -πρώτα εγώ η ίδια- τόσο τις συνθήκες ζωής και την ανάγκη για μετανάστευση εκείνης της εποχής, όσο και την κατάληξη εκείνων των μεταναστών.

Η ελπιδοφόρα λύση της ξενιτιάς είναι ένα φαινόμενο, που μάλλον πάντα θα προβληματίζει τους νέους κι όχι μόνο στο θέμα εύρεσης μιας καλύτερης εργασίας και πιο βελτιωμένων συνθηκών διαβίωσης. Θα ήσασταν θετική σε μια τέτοια προοπτική, συμβουλεύοντας κάποιον δικό σας να προβεί στην ενέργεια αυτή ή θα τον στηρίζατε να παλέψει στη χώρα του;

Γ.Φ.: Υπάρχουν άνθρωποι για τους οποίους η μετανάστευση είναι μονόδρομος. Η ζωή είναι μία και κανείς δεν μπορεί να πείσει τους ανθρώπους να μείνουν εκεί όπου δεν υπάρχει καμιά ευκαιρία. Όμως,

προσωπικά, πιστεύω ότι αυτή είναι η τελευταία λύση. Πρέπει πρώτα να προσπαθήσουν εδώ και μετά να φύγουν.

Ο εθισμός του ήρωά σας στον τζόγο παρουσιάζεται αρκετά έντονα. Άραγε, υπάρχουν τρόποι να ξεφύγει κανείς από τέτοιου είδους καταχρήσεις και εξαρτήσεις και να αλλάξει τη ζωή του;

Γ.Φ.: Είναι πολύ δύσκολο, αλλά όχι ακατόρθωτο. Ο ήρωάς μου είναι από τους τυχερούς.

Υπάρχουν φινάλε σε βιβλία που γράφονται για να ικανοποιηθεί το αναγνωστικό κοινό, ενώ ο συγγραφέας επιθυμούσε κάτι διαφορετικό; Μιλήστε μας λίγο για το τέλος του δικού σας βιβλίου, κυρία Φώτου.

Γ.Φ.: Στο σύνολο του έργου μου δεν αποτυπώνεται το «**πέρασαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα**». Η αλήθεια είναι ότι το τέλος ετούτου του βιβλίου με προβλημάτισε πολύ. Θα μπορούσε να είναι κακό. Η ιστορία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κακό τέλος. Η απόφασή μου να δώσω καλό τέλος δεν είχε να κάνει τόσο με την ικανοποίηση των αναγνωστών, όσο με το γεγονός ότι ήθελα να δώσω ελπίδα.

Το εξώφυλλο του συγκεκριμένου βιβλίου αποτυπώνει άρτια την ιστορία και τον τίτλο του. Πόσο ενεργός είναι ο ρόλος σας σ' αυτό; Πρέπει οι ειδήμονες του εκδοτικού οίκου που ασχολούνται μ' αυτό να ξέρουν καλά την ιστορία και το τι θέλει να αποδώσει ο κάθε συγγραφέας;

Γ.Φ.: Ο υπεύθυνος –συνήθως γραφίστας- για το εξώφυλλο διαβάζει το βιβλίο πριν δημιουργήσει. Πώς θα μπορούσε να γίνει αλλιώς; Πολλές φορές η δική του οπτική είναι διαφορετική από τη δική μου, όχι όμως αναγκαστικά λανθασμένη. Συνυπολογίζονται πολλά για ένα εξώφυλλο, όπως για παράδειγμα η εμπορικότητα την οποία ο εκδοτικός οίκος προσδοκά. Παρά το γεγονός ότι έχω κάποιο ρόλο στην επιλογή, μπορώ να πω ότι υπήρξαν εξώφυλλα που δεν ταυτίζονταν με τις δικές μου ιδέες. Και οπισθόφυλλα, επίσης. Το θέμα, όμως, δεν είναι τι θέλω εγώ για το εξώφυλλο, αλλά τι θέλει ο αναγνώστης. Για το συγκεκριμένο βιβλίο, δε δυσκολεύτηκα καθόλου. Υπήρξε εξαρχής ταύτιση απόψεων και εύκολα δέχτηκαν κάποιες αλλαγές που πρότεινα.

Τα προβλήματα της εποχής εκείνης στιγματίζουν σε σημαντικό βαθμό έναν άνθρωπο, ώστε να θυσιάσει όλη τη ζωή του, αφιερώνοντάς τη σε ένα συγγενικό πρόσωπο με περισσότερες και ειδικότερες ανάγκες. Πιστεύετε πως στις μέρες μας συχνά συμβαίνει το ίδιο ή καταφεύγουμε στις λύσεις των ειδικών

οργανισμών και ιδρυμάτων για διευκόλυνση;

Γ.Φ.: Και τώρα υπάρχουν άνθρωποι που θυσιάζονται προσφέροντας. Τότε, βέβαια, ήταν χειρότερα, γιατί η κοινωνική πρόνοια ήταν ανύπαρκτη, ιδίως σε ένα απομονωμένο χωριό, όπως αυτό της ιστορίας μου. Εκεί δεν υπήρχε επιλογή.

Εκτός από μυθιστορήματα, γράφετε και βιβλία για παιδιά κι εφήβους. Διαβάζουν οι νέοι σήμερα ή προτιμούν να περνούν την ώρα τους διασκεδάζοντας με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Η Γιώτα Φώτου πώς περνά τον ελεύθερο χρόνο της και πού μπορεί να τη βρει κανείς;

Γ.Φ.: Τα παιδιά και οι νέοι στη χώρα μας δε διαβάζουν όσο θα έπρεπε κι αυτό έχει να κάνει κυρίως με την αντίληψη που υπάρχει στους γονείς για τη λογοτεχνία. Δεν επενδύουν οι γονείς στη λογοτεχνία, παρά στη γνώση, με αποκλειστικό στόχο την είσοδο των παιδιών στην αγορά εργασίας. Η λογοτεχνία όμως κτίζει προσωπικότητες,

προσφέρει εμπειρίες και συναισθηματική καλλιέργεια, ενδοσκόπηση, διαφυγή στο όνειρο, διασκέδαση, χαλάρωση.

Είμαι επικοινωνιακός άνθρωπος με πολλούς φίλους, πολλές οικογενειακές υποχρεώσεις, πολλά ενδιαφέροντα. Η ζωή μου είναι μακριά από την εικόνα του συγγραφέα που μένει κλεισμένος κάπου γράφοντας. Ωστόσο, μπορώ να συνδυάζω ρόλους και καταστάσεις. Πιστεύω ότι αυτό είναι το μεγαλύτερο προτέρημά μου. Διαβάζω πολύ, από μικρή διάβαζα. Καταφέρνω και βρίσκω χρόνο να διαβάσω. Αυτό έχει να κάνει με το γεγονός ότι ήμουν συνειδητός αναγνώστης από πολύ μικρή ηλικία. Το οφείλω στον πατέρα μου. Εκείνος επένδυσε προς την κατεύθυνση αυτή και νιώθω να του χρωστώ πολλά.

Σας ευχαριστώ για ακόμη μια φορά κι εύχομαι καλή και δημιουργική συνέχεια.

Γ.Φ.: Εγώ σας ευχαριστώ για την τιμή που μου κάνατε να με φιλοξενήσετε.

Σαν δημοσιογράφος: Μαρία Γραμμένου

Επιμέλεια κειμένου: Χαρά Δελλή

Επεξεργασία εικόνας: Παναγιώτα Γκουτζουρέλα